

This historical map shows the area around Spilburg. Key features include the Ouwervelden (Old Fields) to the north, the Spilburg village and its surrounding fields, and the Moerkant (Moorland) to the south. Other locations marked include Den Havel, Moerkant, and Spilburg. The map also shows the Ouwervelden, Spilburg, and Moerkant. The map is oriented with North at the top.

De confrerie

Bij het schrijven van een verhaal is de auteur, op wat dichterlijke vrijheden na, gebonden aan de feiten. Bij het doorbladen van de archieven van de confrerie stuit schrijver dezes soms op wat onduidelijk geschreven woorden of uitdrukkingen en neemt daarom dan noodzakelijk de vrijheid aan dit geschrevene naar eigen goeddunken, uitleg te geven.

Ontstaan

Op 11 juli 1830, de tweede zondag van de maand juli komen een aantal mannen in de pastorie van Wouw bijeen, om over te gaan tot de oprichting van een confrerie. De apostolisch administrator van het vicariaat van Breda, J.van Hooijdonk is hierover van te voren geraadpleegd. Van hem mag de confrerie niet in een herberg vergaderen en nooit mag in ene vergadering enig vrouwelijk persoon tegenwoordig zijn. Verder heeft de oprichting van een confrerie van het allerheiligste sacrament zijn zegen, met de aantekening: De pastoor van Wouw blijft altijd de Hoofdman !

Reglement

Op die bewuste 11 juli van het jaar 1830 wordt er een reglement vastgesteld.

Art.1

Het getal van de confrereers zal uit 24 leden mogen bestaan.

Art.2

Ieder lid zal een flambouw hebben, op zijnen naam getekend. (brandende fakkel aan een stok)

Art.3

Ieder lid zal voor zijne inkomste betalen twee guldens en twaalf stuivers, waarvoor hij zijn eerste flambouw van wegens de kerke zal ontvangen, voor de welke afgebrand zijnde hij in 't vervolg zal moeten zorgen.

Art.4

Bij aldien hij de confrerie zal willen verlaten, zal hij ook twee guldens en twaalf stuivers betalen.

Art.5

Op den tweeden zondag van juli zullen al de leden na het lof van 4 uren, in de pastorie compareeren, alwaar als dan door den Threzauriër de

jaarlijkse rekeninge zal gedaan worden en de boeten worden ontvangen (een Threzauriër = een schatbewaarder)

Wij hebben voor dit jaar 1830 voor onze Threzauriër of deken van de confrerie: G.de Bie, den welke op dezen boek de namen der leden zal aantekenen, op de boeten zal moeten passen en de aanstaande jaar op de tweede zondag van juli zijne rekeninge zal doen voor de leden van ontvang en uijtgaaf.

Art.6

Volgens overeenkomste zullen alle leden op alle processiedagen compareren tot meerderen lujster van onze Heilige Godsdienst en die zonder wettige reden afwezig zullen zijn telkens 6 stuivers boete betalen, uijtgenomen de tweede zondag van de maand als wanneer de boete maar zal zijn 3 stuivers.

Art.7

Alle de leden van de confrerie moeten op de processiedagen op de hooge koor komen zitten, om hunne flambouwen aan te nemen.

Art.8

Als er eenen confreer zal komen te sterven zal zijn dood lichaam door de jongsten confreers gedraagen worden om te begraven te worden en alle confreers zullen het zelve vergezelschappen, gelijk ook de kerkelijke diensten bij woonen, die tot laeffenisse van zijn ziele op dien dag zullen geschieden, zij zullen ook voor de vrienden hunne offerhande doen en verplicht zijn om gedurende de kerkdiensten, die voor de overledene zal geschieden op de hooge koor temoetenkomen te zitten.

Is het zaaken nogtans dat hij ook van de andere gilden lidmaat is in het alzo uitkomst, kan hij van die gildebroeders gedragen worden.

Art.9

Daar zal tot laffenisse van de ziele van den overledene en van wegens de confrerie binnen de 14 dagen eene misse gezongen worden, die zondag van te voren zal afgekondigd worden, waar in alle de confreers tegenwoordig zullen moeten zijn op boete van 12 stuivers.

De volgende leden ondertekenen dit reglement.

J.Boyen, pastoor van Wouw, hoofdman.

B.Adan, J.Juten, P. Luijkx, L.van Hal, H.Aarden, G.de Bie, M.Uijtdewilligen, L.van Hal, J.B.Krüger, kapelaan, C.de Bruijn, kapelaan, G.Sandeling, Jan Dierckx, P.Potters, J.Hellemons, pastoor, J.Adan, P.van Inneveldt, A.P.Kerstens, M.Schoonen, P.Suijkerbuijk, J.Schoonen, J.van

Mansfeld(1854), J.de Winter(1831), P.van Eekelen, M.Kostermans, A.van Bavel, P.van Bavel, Antonius Uijtdewilligen, A.G.Juten, A.Dam.

Nota: Dat er bij deze confrerie nog zijn geweest de volgende leden de welke niet tegenwoordig waren, als deze lijst is getekend te weten, J. van Gils, kapelaan te Wouw, dewelke pastoor geworden zijnde in Fijnaart, deze confrerie heeft verlaten.

Piet Weijmans, Jan Stadhouders en Angelus van den Bemde, eertijds kapelaan te Wouw.

Op de vergadering van 11 juli 1830 wordt er genoteerd dat er een man zal moeten zijn om den wimpel of het vaandel te dragen tijdens de processie. Voor de processie dient hij de flambouwen uit te reiken en ze na de processie weer in ontvangst te nemen. Bovendien wordt er van hem verwacht, dat hij zal aantekenen bij welke gelegenheden er leden afwezig zijn en op de jaarlijkse vergadering tegenwoordig zijn ten dienste van de leden der confrerie. Jaarwedde Fl. 3,=. R.Ansems zal als vaandeldrager gaan fungeren!

Reglementswijzigingen

regelmatig wordt het reglement aangepast aan de behoeften, die de confrereers wensen.

In 1865 is besloten dat de leden van de kerkeraden lid van de confrerie zullen zijn. In 1966 wordt dit echter niet meer noodzakelijk geacht.

In 1865 wordt tevens besloten dat artikel 8 van het reglement gewijzigd dient te worden. Er wordt bepaald dat de confrereer voortaan niet meer hun overleden confrereer ter begraving zullen dragen, maar ze wel nog zullen vergezellen!

In 1868 wordt bepaald dat in art. 6 ook opgenomen dient te worden, dat leden die gebrekkig of ziek zijn en niet meer in de toekomst mee zullen kunnen gaan in de processie, tot ere-lid kunnen worden benoemd. Van hem zal worden gevraagd een jaarlijkse contributie van Fl. 2,=

In 1885 is bepaald dat de leden der confrerie verplicht zullen zijn tot bijwonen der processien op Zondag en Dinsdag van het veertig uren gebed. Afwezige leden verbeuren 30 cent.

Het veertig uren gebed was op 22, 23 en 24 maart. Tijdens het pastoraat van hoofdman Pastoor E. Bleyenbergh (pastoor van 1912-1929) worden nog enkele wijzigingen in het reglement aangebracht, vooral met betrekking tot de processiedagen en de jaarlijkse vergadering.

Voortaan wordt er in het Hof op de eerste zondag van de maand een processie gehouden. Bij niet verschijnen wordt voor het confrerielid een boete gevraagd van 15 cent per afwezigheid.

4

Bovendien wordt men verwacht op witte donderdag. Na de H.Mis wordt het Allerheiligste in processie naar een rust altaar gebracht ter aanbidding tot ongeveer een half uur na de dienst. Bij niet verschijnen 30 cent boete. Bij een uitvaart van een lid en bij een H.Mis voor een overledene of overledenen van wege de confrerie, wordt men geacht aanwezig te zijn. Bij afwezigheid 60 cent boete. Bij niet deelname aan processies, dewelke niet vermeld zijn in reglement of elders per keer afwezigheid 30 cent boete. Een boeteregeling is er ook wel bij andere verenigingen, soms, maar niet zo gevarieerd.

Vanaf 1912 wordt er contributie geheven van 50 cent per lid. De flambouw als brandende fakkel aan een stok wordt vervangen door een lantaarntje, kosten voor rekening Algemeene exploitatie confrerie.

Artikel 2, 3 en 4 vervallen.

De jaarlijkse vergadering, gecombineerd met een eenvoudige maaltijd, zal voortaan plaats vinden op de pastorie en wel op donderdagavond in de week die volgt op Sacramentsdag. Sacramentsdag is 10 dagen na Pinksteren op een donderdag dus. Voorafgaand aan deze vergadering is er des avonds een plechtig Lof. Bij niet verschijnen 30 cent boete voor het confrerielid.

Tijdens het pastoraat van hoofdman Pastoor-Deken Th.Wolters (pastoor van 1929-1964) wordt verwacht dat men bij alle gelegenheden als lid van de confrerie zal verschijnen zo mogelijk in jaquet. Dit tot meerdere eer en luister van het geheel. Na 1944 is het niet meer mogelijk in het priesterkoor (hoogekoor) plaats te nemen, want de koorbanken zijn bij de bevrijding in brand geschoten. Noodgedwongen is men tot 17 september 1951, wanneer de kerk weer in volle glorie in gebruik wordt genomen aangewezen op de noodkerk in de Kloosterstraat. Vanaf 1951 neemt men nu plaats in de eerste twee banken van het Kruiskoor, Marktzijde. Voor gereserveerde plaatsen voor de leden is dan gezorgd.

Op 6 april 1966 tijdens het pastoraat van hoofdman Pastoor Jos Stieger (pastoor van 1965-1978) vinden er nog enkele ingrijpende wijzigingen plaats. In principe alleen maar optreden van confrerie met Witte Donderdag en op Sacramentsdag en zeker bij het overlijden van een lid. De contributie wordt gebracht op f 1,- per lid. Boeten worden niet meer geheven.

De Threzaurier of Deken van de Confrerie.

Deze is misschien wel de belangrijkste man van het illustere gezelschap. Hij zorgt ervoor dat de flambouwen, later vervangen door lantaarntjes, steeds "bedrijfsklaar" zijn. Vóór de processie zijn aangestoken en dat ze

na de processie worden gedooft. Aankoop van deze attributen vindt plaats bij Hamers Edelsmidse in Tilburg. Van de lantaarntjes sneuvelt wel eens een lantaarnglas conisch en dit wordt dan afzonderlijk bijbesteld. De Threzaurier zorgt ervoor dat de leden tijdig in kennis worden gesteld van het overlijden van een medelid. Hij nodigt hen uit voor de begrafenis en zorgt er verder voor dat namens de confrerie jaarlijks voor hen een H.Mis wordt gelezen, waarbij de confrereers aanwezig dienen te zijn. Ook verwittigt hij de leden als namens de familie van het overleden lid voor hem een H.Mis wordt opgedragen. Aangepast schrijfmateriaal hiervoor wordt geleverd door Eduard van Wees, fabriek van RozenKranzen en Religieuze Artikelen, Boekhandel en Boekdrukkerij, uit Breda, De Prins-Cardinaal. Ten dienste voor een goed beheer van het geheel is men geabonneerd op: "Het Katholieke Stuiversmagazijn", waarvan P.Stokvis-Waterreus de uitgever is. Aan deze Bossche uitgever wordt voor een abonnement op dit Kwartaalblad een bedrag betaald van f 1,- per jaar in 1921. De Threzaurier presenteert op de jaarlijkse vergadering zijn jaarverslag met een financieel overzicht.

Voorbeelden:

Geldzaken: van den dag des oprichting den 11 juli 1830 tot den 8 december 1832 is ingekomen van gezamenlijke boeten f 16,35

Voor gezongen mis voor Piet Weymans betaald	f 3,20
Idem een voor Jan Stadhouders	" 3,20
Idem een voor Eerwaarde Heer Angelus van den Bemde	" 3,20
te zamen	" 9,60
over	f 6,75

Ruim 100 jaar later - 1 juni 1931 tot 1 juni 1932.

Ontvangen aan contributies f 13,50 en aan boeten f 15,05.

Uitgegeven aan waslicht f 10,=. Mis voor overleden leden f 6,= en aan vaandrig f 3,=.

Ontvangsten f 28,55. Uitgaven f 19,=. Over f 9,55.

Laatste financieel overzicht van 1 juni 1963 tot 1 juni 1964.

Ontvangen aan contributie f 24,50 en aan boeten f 9,=.

Uitgegeven aan waslicht f 10,=. Mis voor overledenen f 10,=.

Ontvangsten f 33,50. Uitgaven f 10,=. Over f 13,50.

Opvallend is, dat vooral in de beginjaren van het bestaan er extra giften binnenkomen van familieleden van een overledene. Zij waarderen het dat hun bloedverwant door confrereers ten grave is gedragen en honoreren dit

met een bedrag van f 10,=, f 12,= of f 15,=. Extra uitgaven zijn er in de beginjaren nodig voor blikken buizen voor de flambouwen, kosten 90 cent per stuk. Opvallend is het verder dat in de loop der jaren geen uitgaven zijn geboekt voor onderhoudskosten aan het baldakijn later vervangen door een rozet.

Threzaurier (schatbewaarder) waren:

Van 1830 - 1838 G.de Bie

Van 1838 - 1869 G.Sandeling

Van 1869 - 1882 J.Schoonen

Van 1882 - 1899 E.Adan

Van 1899 - 1922 L.Siebelink

Van 1922 - 1945 J.Baeten

Van 1945 - 1964 Ant.van Oers.

Viering 100-jarig bestaan.

Op 11 juli 1930 is het precies honderd jaar geleden dat de confrerie is opgericht. Hoofdman Th.Wolters, nog maar pastoor in Wouw vanaf 6 december 1929 spreekt met Threzaurier J.Baeten over dit jubileum. Wat te doen?

Zondag 6 juli voorafgaand aan de feitelijke jubileumdatum een plechtige H.Mis met drie Heren. Pastoor Wolters als hoofdcelebrant met assistentie van kapelaan Ant.Lievegoed als diaken en kapelaan Jos Claassens als subdiaken. Feestpredicatie door een pater Capucijn, die de verschillende facetten van het Kruisoffer en Misoffer belicht. Na afloop H.Mis een bijeenkomst bestaande uit een koffiemaaltijd, de jaarlijkse ledenvergadering en een gezellig samenzijn, waarbij het idee naar voren komt, om indien mogelijk, ook in de toekomst op de zondag na Sacramentsdag, als het weer het toelaat in de buitenlucht een Sacramentsprocessie te houden. De hele parochie hiervoor activeren en deelname van eenieder stimuleren.

Frappant, opvallend sterk, juist op 11 juli 1930, na 100 jaar confrerie, wordt kapelaan Ant.Lievegoed tot pastoor benoemd in Oostburg.

Baldakijn - Parasol.

Bij de processie schrijdt de priester met de monstrans onder een baldakijn, een fluwelen, rechthoekige troonhemel, gedragen door vier confreres in jaquet. Bij voorkeur wordt ervan verwacht, dat zij, die het langst lid zijn van het gezelschap, zich hiervoor beschikbaar stellen. Bij mooi weer trekt men naar buiten. Is er dan wind, dan wordt er wel wat stuurmanskunst vereist, om het geheel recht te houden boven het hoofd van de priester. Voor hem schrijdt in ornaat de vaandrig met de

processievlag, gevolgd door een achttal confrereers in jaquet, terwijl ook weer een achttal confrereers de priester volgen. Wanneer het baldakijn in slechte staat komt te verkeren, wordt het vervangen door een zijden parasol. Deze parasol wordt gedragen door de koster of door een acoliet/grote misdienaar.

12 Confrereers - 12 apostelen.

De Witte Donderdag is de verjaardag van de instelling der Eucharistie. In het evangelie van dien dag wordt verhaald dat Jezus de voeten wast van de apostelen. Enkele malen komt het nu voor dat in de dienst van die dag de priester de voeten wast van 12 confrereers, aldus symboliserend het optreden van Jezus tijdens het laatste Avondmaal, met de uitnodiging, dat wij bij elkaar de voeten zullen wassen d.w.z.elkaar behulpzaam en dienstbaar zullen zijn.

Presentiebordje.

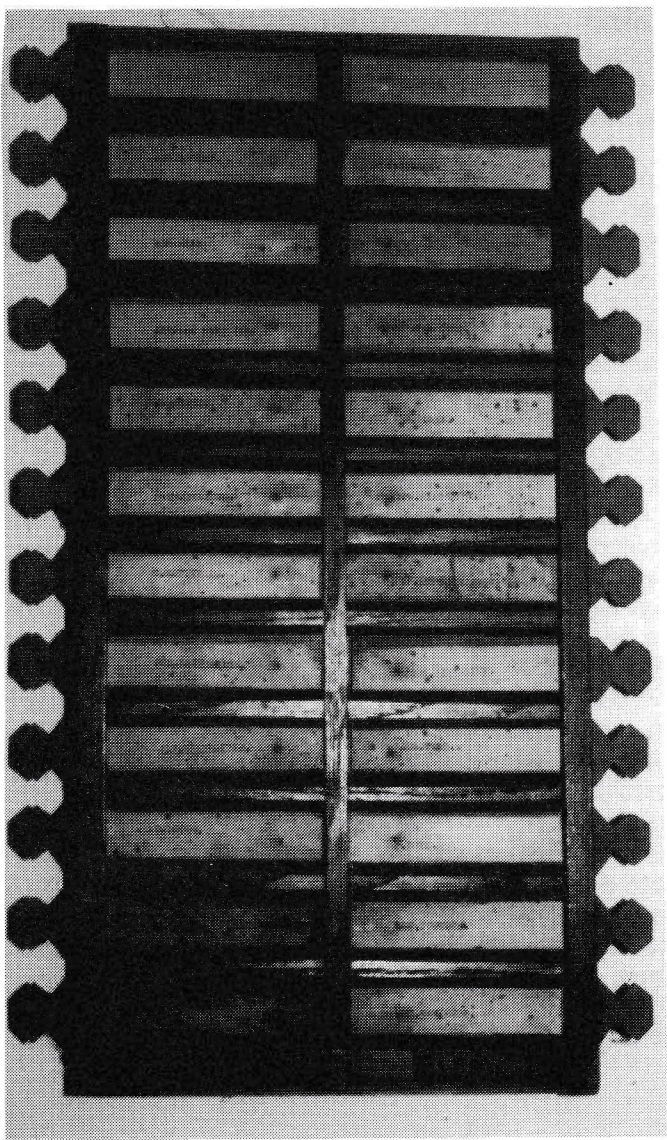
Een bordje in de afmeting van ongeveer 50 bij 25 cm. met inschuifbaar paneeltjes, waarop vermeld de namen der confrereers, doet dienst als registratiemateriaal, om juist te kunnen beoordeelen, wie wel of niet aanwezig is bij een of andere plechtigheid.

Bij binnenkomst in de kerk dient het betreffende lid zijn paneeltje enkele centimeters horizontaal uit het bordje te trekken, zo zijn aanwezigheid aankondigend. Na het einde van de dienst controleert de Threaurier welke leden Afwezig waren om straks aan hen de opgelegde boete in rekening te kunnen brengen. Het komt wel eens voor, dat ongewild, om een of andere reden, een lid verzuimt zijn aanwezigheid aan te kondigen via het paneeltje, maar dan is de Threaurier zo soepel hem dit verzuim niet aan te rekenen.

Laatste optreden.

Op zaterdag 11 augustus 1973 wordt voor de laatste maal deelgenomen aan een plechtige uitvaartdienst en begrafenis van een medelid. Daarna is men niet meer actief.

Chr.van Oers.

Presentiebordje, waarop vermeldt de namen der confreers, rechtsonder het paneeltje van Christ van Oers

Deze uitgave werd mede mogelijk door de
financiële steun van:
JOS VAN AERT
HOVENIERSBEDRIJF
Jagersweg 8 4726 SL Heerle, tel 0165-304248

